

[Gottschalck-Hansen.]

medlemmer der skal være i disse tilsynsråd, og hvorledes de tænkes udpeget. Bliver det således, at de kommunale myndigheder — amts- og sognekommunerne — får indstillingsret, eller bliver der tale om ministeriel udnævnelse? Personlig tillægger jeg den lokale islet den allerstørste betydning, og jeg betragter det som en landvinding for selve for sorgen, at disse tilsynsråd oprettes.

Hvad angår det i § 4 omtalte centralnævn bestående af en landsdommer, en socialpraktiker og en af for sorgen uafhængig speciallæge i psykiatri, kan jeg ærlig talt ikke rigtig se nytten af et sådant nævn. Af den afgivne betænkning fremgår det da også, at et betragteligt flertal, såfremt man bevarede den nuværende bestyrelsesordning, var imod oprettelsen af et sådant centralnævn. Jeg forstår, at de af overlægerne trufne afgørelser om iværksættelse eller ophør af for sorg skal indbringes for nævnet. Er det nu nødvendigt, når vi har grundlovens § 71, stk. 6, der sikrer enhver borger ret til at få administrativ frihedsberøvelse prøvet ved domstolene?

Man søger fra visse sider at give det udseende af, at bestyrelserne modsætter sig patienters udskrivning eller kun modvilligt går med dertil; men det er ikke rigtigt; vi er tværtimod meget interesserede i og ivrige efter, at så mange som muligt kommer ud i det almene pulserende liv. Det er imidlertid en forudsætning, at vi tror — og dér må vi bygge på den sagskundskab, vi har til rådighed — at de pågældende kan klare sig selv; i modsat fald vil det være en forbrydelse at udskrive patienterne. Jeg vil gerne i denne forbindelse oplyse, at siden denne grundlovsbestemmelse i § 71, stk. 6, trådte i kraft, har der inden for Østifternes Åndssvageanstalt, der har et klientel på ca. 7 000 patienter, været siger og skriver 59, som har ført deres sag frem for domstolene, og af disse 59 er 8 — jeg gentager otte — blevet løst fra for sorgen ved dom. Af disse 8 er 2 kommet tilbage til vore institutioner, og nogle af de øvrige vil formentlig før eller siden vende tilbage. Jeg erkender, at det er rystende, hvis bare 1 promille, ja, måske kun en halv promille, ubegrundet er under for sorg eller anbragt på anstalt; men jeg

synes, man gør alt for at modvirke, at noget sådant skal ske, og jeg tvivler ærlig talt stærkt på, at det påtænkte nævn kan skabe yderligere garanti eller større sikkerhed mod fejltagelser. Men alt dette er jeg villig til at drøfte i det kommende udvalg.

Hvad undervisningspligt angår, finder jeg det rigtigt, at en sådan indføres. Jeg er enig med det ærede medlem hr. Skov Jørgensen, når han siger, at man kunne diskutere, om den tvungne undervisning skal række ud over det 14. år. I så fald ville der allerede være en forskelsbehandling, alt efter som det drejede sig om disse mennesker eller om dem, der går i den normale skole. Kunne man ikke gøre det således, at de sidste 4 år blev frivillige? Jeg betragter den nuværende form som værdifuld: at undervisningspligten og oplæringspligten — jeg tager det sidste med, det er ingenlunde ligegyldigt — iværksættes og lovfæstes. Man må ikke lade nogen mulighed være uprøvet, når det gælder om i så høj grad som muligt at drage disse medborgere ind i en normal tilværelse.

I mit parti — det må jeg erkende — er der delte meninger om, hvorvidt denne undervisning bør lægges ind under undervisningsministeriet, eller den stadig bør være under socialministeriet. Jeg er lige ved at tro, at et flertal i mit parti er enig med det ærede medlem hr. Skov Jørgensen i de betragtninger og synspunkter, som han lige har givet udtryk for, og som jeg ikke skal gentage her. Jeg erkender, at jeg har ikke den saglige autoritet, som det ærede medlem hr. Skov Jørgensen har, men jeg bygger dog på en beskeden erfaring som medlem af en skoledirektion i Københavns amt i 8 år og som medlem af Østifternes Åndssvageanstalts bestyrelse i næsten det samme tidsrum; ud fra de erfaringer mener jeg, at det er mest hensigtsmæssigt og vil tjene børnene bedst, hvis man bevarer den nugældende ordning; men som sagt: jeg har næppe et flertal bag mig i mit parti med hensyn til dette spørgsmål. Men også dette kan vi vel drøfte i udvalget.

Jeg ville tro, at den nugældende ordning er den økonomisk mest forsvarlige, og jeg tror også, at den pædagogisk set er den bedste; det er bedst, at de mennesker, der er under for sorgen — sådan har jeg også forstået det ærede medlem hr. Skov Jør-